

800

ÅR

KATALANSK
LITTERATUR

UTSTÄLLNING

800
ÅR
KATALANSK
LITTERATUR
UTSTÄLLNING

Institutionen för katalansk litteratur är bara ett år gammal. Den självstyrande regeringen i Katalonien har endast funnits i tio år, men som nation har vi existerat i tusen. Och den katalanska litteraturen under mer än åtta århundraden. Vi är alltså barn och vuxna på samma gång. Det är för att berätta om detta som vi har anordnat denna utställning. Det katalanska språket har under århundradens lopp visat prov på litterär skaparkraft av universella mått. Så när vi nu äntligen kan, uppfyller vi en mångårig önskan: att tillkännage vårt litterära arv. Med denna utställning vill vi knyta vänskapsband, med syfte både att förena och förströ. Visserligen är vi hänvisade till detta bristfälliga medel som översättningar innebär. Men redan Ramon Llull, en av våra största klassiker, uttryckte det klart och tydligt: Om vi ej förstår varandras språk, låt oss då förstå av kärlek till varandra.

Institutionen för katalansk litteratur

1. **En litteraturs ursprung (1100- och 1200-talen).** På 1100-talet infördes i skrift den för Katalonien säregna formen av vulgärlatinet.
2. **Den universella andan (1200- och 1300-talen).** Tänkaren och handlingsmänniskan Ramon Llull var den förste som skrev ner sin filosofi på ett nylatinskt språk.
3. **Utbredningen runt Medelhavet (1300- och 1400-talen).** Med det katalanska hovet inrättat i Neapel, blev katalanskan ett av de första språken till vilket man översatte de italienska renässansförfattarna.
4. **Den internationella romanen (1400-talet).** Tirant lo Blanc, som innebar ett viktigt steg framåt inom den västerländska berättarkonsten, publiceras i Valencia 1490.
5. **Dekadensen (1500- och 1600-talen).** 1716 tog historien om kungadömet Katalonien-Aragonien slut. Katalanskan upphörde att fungera som officiellt språk och litteraturen blev praktiskt taget obefintlig inom de kulturella kretsarna.
6. **La Renaixença - litterär renässans (1800-talet).** Nära förknippad med romantiken och den ekonomiska utvecklingen i början av industrialiseringen. En återhämtningsprocess inom språket och litteraturen påbörjades.
7. **Författarna och folket (1877...).** Diktaren Jacint Verdaguer och dramatikern Angel Guimer lyckades skapa ett modernt litterärt språk, förstäligt för alla.
8. **Kosmopolitism och naturalism (1882...).** Kring sekelskiftet fick naturalismen stor betydelse för prosans utveckling.
9. **Intellektuell och konstnärlig agitation (1800- och 1900-talen).** I slutet av 1800-talet flammade en modernistisk rörelse upp, modernismen. Det var en poetersnas och konstnärernas revolt mot industrisamhällets värden.
- 9 bis. **Förbindelserna mellan Katalonien och Sverige.** Översättningsutbytet startade i slutet av 1800-talet, och från 1894 började man erhålla samlingar av svenska böcker till katalanska bibliotek.
10. **Nationell byråkrati och organisation (1909-1930).** Regeringen i Madrid beviljar de katalanska landstingen ett begränsat självstyre. Intellektuella och politiker arbetade

med en gemensam plan.

11. Avantgardister på 1900-talet (1917-1936). Parallellt med de institutionaliserade strömningarna, spelade en icke etablerad litteratur en viktig roll i Katalonien.

12. Trettiotalet (till 1936). Den återupprättade autonoma regeringen - La Generalitat - drog igång flera kulturella initiativ och knöt internationella kontakter.

13. Inbördeskriget (1936-1939). 1936 anpassade sig kulturen efter krigets villkor: teatrarna förstatligades och man försåg soldaterna med frontbibliotek.

14. Återhämtningen (1950-1970). Efter förtryck och exil, var poesin den första konststart som återhämtade sig efter de första årens censur.

15. Nutiden (1970-80). Den katalanska litteraturen upplever nu en vändpunkt och försöker stärka sin position för att svara mot tidens sociala och teknologiska krav.

Fr.o.m. den 14 april t.o.m. den 14 maj 1989

Kungl. Biblioteket

Humlegården-Stockholm

måndag-torsdag 8.45-20.00

fredag-lördag 8.45-18.00

söndag 11.00-17.00

GENERALITAT DE CATALUNYA
(KATALONIENS AUTONOMA REGERING)
INSTITUTIONEN FÖR KATALANSK LITTERATUR

KUNGL. BIBLIOTEKET

Katalansk Vär